

אדום עולה

**כשהבורסה יורדת האם המס יכול לשמש כלי למזעור "נזקים"?
מומחי ארצי את חיבה מגלים אופטימיות זהירה**

שנרכש בשער של 100 דולר כאשר שער הדולר הינו 4 ומכירתו בשער של 130 כאשר שער הדולר הוא 3 תוביל לדעתנו, למצב בו יוצר הפסד הון בסך של 10 ש"ח (100*4 - 130*3). במידה וירכוש לאחר זמן מה הנישום את הנייר מחדש לדוגמא בשער של 125 בשער דולר של 3.1 ש"ח לדולר תיוצר עלות מניה חדשה בשער חליפין נמוך, מצב זה יוביל לכך כי עלייה עתידית בשער החליפין (כמובן, אם תהייה כזו) תהיה פטורה ממס ואילו רווח ההון הריאלי שנוצר במימוש הקודם גם הוא לא חויב במס לאור ירידת השער.

אופציות לנותני שירותים, בעלי שליטה במסגרת סעיף 3(ט) לפקודה

אופציות המצויות במסלול 3(ט) (בהקצאות שלפני תיקון 132, או ביחס לבעלי שליטה או נותני שירותים, בהקצאות, שלאחר התיקון), מחויבות במס במועד מימוש האופציה - המרת האופציה למניה. ההפרש שבין מחיר המניה במועד המימוש ובין תוספת המימוש אותה שילם האוחז באופציה במועד ההמרה יראוהו כהכנסה מעסק או משכר(ראה לעניין זה הלכת בית המשפט העליון בעניינו של יאיר דר). לפיכך, הרי תקופה זו של שפל במחירי המניות הנה העיתוי הראוי לבחון האם כדאי להמיר את האופציה למניה, ולשאת בתשלום המס (מס הכנסה ולעיתים דמי ביטוח לאומי ודמי מס בריאות) בגין מרכיב השכר/ ההכנסה מעסק. נדגיש כי לאחר המרת האופציה למניה ותשלום המס כאמור ייקבע למעשה מחיר חדש למניה - נייר הערך הנסחר שהנו אמנם נמוך אך תחת התקווה ששווי המניה יעלה בעתיד, הרי ששיעור המס על ההפרש שבין מחיר הבורסה היום למחיר המניה ביום המכירה יהא 20% בלבד (או 25% לבעל מניות מהותי - בעל שליטה).

ראוי לזכור כי היבט המס הנו נלווה לכל החלטה עסקית ולפיכך יש לכלול את מרכיב אי הוודאות העסקית - הסיכון העשוי להיות טמון במהלך כזה או אחר בכל החלטה והחלטה.

ר"ח רן ארצי, רו"ח (משפטן)
ישי כהן - ארצי את חיבה פתרונות
מיסוי בע"מ.

ההון ממימוש ני"ע האמורים, ראוי לזכור כי קיזוז כאמור יתאפשר רק בגין ההפסד שנבע בשנה השוטפת - בשנה בה נבע הפסד ההון.

גיבוש הפסדי הון כנגד שיעורי מס גבוהים
בניירות בהם קיימים הפסדים בשל ירידות כאמור, יש לבחון מימוש של הנייר לצורך גיבוש ההפסד וניצולו כנגד רווחי הון ממומשים אחרים שיתכן ואפילו חייבים בשיעורי מס גבוהים יותר. טול מקרהו של משקיע אשר ברשותו תיק ניירות ערך זרים אשר בו ניירות ערך נסחרים שנרכשו בשנים קודמות (להלן ני"ע ישנים) ואשר על הוראות הפקודה במכירתם נדרש יהיה לבצע חלוקה ליניארית, בין התקופה שלפני 1.1.2005 וזו שאחרי 1.1.2005 (להלן - "יום המעבר") כך שרווח ההון עד ליום המעבר יהיה 35% ויתרת רווח ההון תחויב ב-20%.

במקרה כאמור ראוי לבחון את מימושו של ני"ע הישנים אלו (שטמון בהם רווח לאור תקופת ההחזקה הארוכה) ובמקביל מימוש של הניירות החדשים בהם טמון הפסד הון. קיזוז הפסד ההון מניירות הערך החדשים שנמכרו לאחרונה ניתן יהיה לגישתו לקזז ראשית כנגד רווח ההון שנצמצם במכירת ניירות הערך הישנים תוך חלוקת הרווח לקיזוז לזה החייב בשיעור מס של 35%.

קבלת פרשנות זו תאפשר למצע למעשה את שיעור המס החל על רווחי ההון ל-20% בגין ני"ע זרים ישנים - כאלו אשר נרכשו לפני יום המעבר.

יש לזכור כמובן כי הפסדים מניירות ערך ניתן לקזז אף מרווח הון ממכירת ניירות ערך שאינם נסחרים ואף משבח מקרקעין וזאת ללא מגבלת שנים! קביעה זו מקומה אף במקרים בהם רווחי הון בגין ניירות הערך האחרים חייבים במס בשיעורי מס גבוהים מ-20% או במקרים בהם נמכרים נכסי נדל"ן שנרכשו לפני 7.11.2001 (מועד תיקון תיקון 50 לחוק מיסוי מקרקעין) ואשר חייב במס על חלק מרכיבי השבח או רווח ההון בשיעור מס שולי.

מימוש השקעה בניירות ערך במט"ח
בעניינם של הפסדים הנובעים מירידת שער המטבע הרי שתכנן גישה משפטית וכלכלית ראויה לפיה על אף שחישוב הרווח מנייר הערך במטבע רכישתו יצביע על רווח הרי שבערכי המטבע הישראלי בחישוב הרווח או ההפסד ינבע הפסד שמקורו בשחיקת שער המטבע ביחס לשקל. טול מקרה בו נמכר נייר ערך נסחר

מ תחילת שנת המס 2008 רושמת הבורסה בישראל כמו בורסות אחרות בעולם ירידות שערים חדות, בין היתר כתוצאה מהשפעת משר הסאב-פריים אשר גרם לבנקים וגופים פיננסיים אשר היו מושקעים באג"ח מגובי משכנתאות לדווח על מחיקת השקעותיהן אלו וירידת רווחיותן. ירידות אלו כמובן שאינן בבחינת הרצוי אצל המשקיעים, אולם, במקרים כגון אלו יתכן וגלומים בו יתרונות מסוימים בראי המס. לירידות אלו יש להוסיף גם את הירידות החדות בשער הדולר אשר גורמות להפסדים נוספים, כאשר מדובר בניירות ערך שנרכשו במט"ח.

מאמר זה ניבחן מספר היבטי מיסוי בסיסיים ואפשרויות אשר ראוי לבחון לגישתנו, בעת הזו, ע"מ להקל את הנזק הכלכלי או במקרים מסוימים ואף יתכן ולהקים יתרון מסוים ממחירי המניות והאופציות למניות הנסחרים בשערים נמוכים יחסית כיום.

בחינת אפיקי ההשקעה הפירותים וההוניים - בדרך כלל הציבור שבע הפסדים בבורסה מממש בימים אלו את הפסדיו וחוזר אל כור מחצבתו הסולידית ומשקיע את יתרת כספו בפיקדונות או בתוכניות חסכון המניבים ריבית. בהתאם לתיקון 147 לפקודת מס הכנסה (להלן: הפקודה), ניתן יהיה לקזז הפסדי הון מניירות ערך גם כנגד הכנסות ריבית או דיבידנד מניירות ערך בלבד. מאחר ורשויות המס עדיין לא פתחו לחלוטין את הסכר בנושא קיזוז ההפסדים, הרי שלא ניתן לקזז הפסד הון מניירות ערך כנגד הכנסות ריבית בנקאית על פיקדונות שונים או תוכניות חסכון.

לפיכך, ראוי לבחון את שינוי התשואה הנצמחת מאפיקי ההשקעה כגון מפיקדונות/תוכניות החיסכון להפיקה השקעה אשר יניבו כמצופה רווחי הון כדוגמת מק"מ/ קרנות גאמנות המתמחות בפיקדונות בנקאיים ואשר התשואה עליהן למעשה מבוססת על ריבית בנקאית בגין פיקדונות.

שינויים באסטרטגיית השקעה זו זה יגרום לסיווג התשואה בגין ההשקעה כרווח הון וכך יתאפשר לקזז את התשואה ממכירת המק"מ לדוגמא מהפסד ההון. לחלופין, ראוי לבחון השקעה באג"ח סולידיות משלמות ריבית בין אם הן של חברות תושבות ישראל ובין שהן של חברות או ממשלות זרות, השקעה כאמור תאפשר לקזז מהריבית שתנבע מהשקעה כאמור את הפסדי